

ਜਦੋਂ ਕੱਕਰ ਵਰੇ- ਫਿਰ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਕ ਕੀ ਕਰੇ ।

- ਲਵੇਰਿਆ ਦਾ ਸ਼ਰੀਰਕ ਤਾਪਮਾਨ $99.5-101.5^{\circ}\text{F}$ ($38\pm 0.5^{\circ}\text{C}$) ਤੱਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ- ਜਿਵੇਂ ਤਾਪਮਾਨ $32^{\circ}\text{F}(0^{\circ}\text{C})$ ਵੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਲਗ ਪਸ਼ੂ ਠੰਡ ਦੇ ਦਬਾਅ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਝੋਟੀਆਂ - ਵਹਿੜਾਂ ਜਿਆਦਾ ਠੰਡ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਆਮ ਕਰਕੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਠੰਡ ਦੇ ਮੌਸਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਵਾਲ ਵੱਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੰਸਰੁਸਤ ਪਸ਼ੂ ਦੀ ਚਮੜੀ ਦੀ ਮੋਟਾਈ ਵੀ ਠੰਡ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਪਸ਼ੂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਧਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤਾਪ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਰੀਰ ਨੂੰ ਨਿੱਘਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।
- ਪਸ਼ੂ ਨੂੰ ਸੁੱਕਾ ਰੱਖੋ, ਪਸ਼ੂ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਗਿੱਲਾ ਗੋਹਾ-ਚਿੱਕੜ ਆਦਿ ਪਰਾਲੀ ਜਾਂ ਬੋਰੀ ਨਾਲ ਰਗੜ ਕੇ ਹਟਾ ਦਿਓ। ਕਿਉਂਕਿ ਗਿੱਲੀ ਚਮੜੀ ਠੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਕੋਪ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ।
- ਪਸ਼ੂਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸੂਣ ਨੇੜੇ ਢੁੱਕੇ ਪਸ਼ੂਆਂ/ਕੱਟੜੂਆਂ-ਵੱਛੜੂਆਂ ਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਝੁੱਲ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਪਸ਼ੂ ਸਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਪੱਲੀਆਂ ਲਗਾ ਕੇ ਨਿੱਘਾ ਰੱਖੋ, ਛੱਤ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਥੋੜੀ ਜਗ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿਓ ਤਾਂ ਜੋ ਗੈਸਾਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਸਕਣ।
- ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਤੇ ਕੋਸ਼ਾ ਪਾਣੀ ਦਿਓ ਕਿਉਂਕਿ ਪਸ਼ੂ ਹੌਂਦ ਦੇ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ (5°C ਤੋਂ ਥੱਲੇ) ਨੂੰ ਪੀਣਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਵੈਟਨਰੀ ਅਤੇ ਐਨੀਮਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,
ਲੁਧਿਆਣਾ

ਜਦੋਂ ਕੱਕਰ ਵਰੇ- ਫਿਰ ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਕ ਕੀ ਕਰੇ ।

- ਪਸ਼ੂ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਸੁੱਕੇ ਚਾਰੇ ਜਿਵੇਂ ਹੇਅ, ਤੂੜੀ, ਸਾਈਲੇਜ਼ ਅਤੇ ਫੀਡ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਇਸ ਤਰਾਂ ਵਧਾਉਂਦੇ ਜਾਓ ਕਿ ਖੁਰਲੀ ਖਾਲੀ ਨਾ ਰਹੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਰਾਤ ਸਮੇਂ ਕਿਉਂਕਿ ਤਾਮਪਾਨ ਘੱਟਣ ਕਰਕੇ ਪਸ਼ੂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਿਆਦਾ ਖਾਣਗੇ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਸ਼ੂ ਆਪਣੀ ਚਰਬੀ ਖੋਰ ਖੋਰ ਕੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤਾਪਮਾਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਨਿੱਘਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਸ਼ੂ ਦਾ ਭਾਰ ਘਟਦਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਦਾਣਿਆ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧਾ ਦਿਉ, ਸ਼ੀਰਾ (1 ਕਿੱਲੋ) ਜਾਂ ਗੁੜ (ਅੱਧਾ ਕਿੱਲੋ) ਦਿਉ ਇਹ ਉਰਜਾਂ ਦੇ ਵਧੀਆ ਸ੍ਰੋਤ ਹਨ। ਆਮ ਬਾਈਪਾਸ ਫੈਟ ਦੀ ਵਰਤੋ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਸਵੇਰ ਵੇਲੇ ਖੁਰਲੀ ਵਿੱਚ ਠੰਡ ਨਾਲ ਜੰਮੀ/ਗਿੱਲੀ ਖੁਰਾਕ ਹਟਾ ਦਿਉ ਤੇ ਤਾਜ਼ੀ ਖੁਰਾਕ ਦਿਉ। ਤਰੇਲੇ ਤੇ ਠੰਡ ਨਾਲ ਜੰਮੇ ਪੱਠੇ ਨਾ ਪਾਉ। ਪੱਠਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੱਟ ਕੇ ਲਿਆਓ ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਾਂ ਤਰੇਲ ਸੁੱਕ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੰਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਰਾਹੀਂ ਪੱਠਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਾਸਤੇ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਥੱਲੇ ਫਰਸ਼ ਜਾਂ ਜਮੀਨ ਸੁੱਕੀ ਰੱਖੋ। ਪਰਾਲੀ, ਤੂੜੀ , ਬੂਰਾਦਾ, ਰੇਤ (ਘੱਟੋ ਘੱਟ 1 ਫੁੱਟ) ਆਦਿ ਵਿਛਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੈਵਿਕ ਵਿਛਾਉਣਿਆਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਉੱਪਰ ਸੂਖਮ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਬੜੀ ਛੇਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਵੈਟਨਰੀ ਅਤੇ ਐਨੀਮਲ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,
ਲੁਧਿਆਣਾ